

מסעי (תשי"ז)

ל"ה

גליון זה הוא המסכו של גליון מסות-מסעי תשס"ו סעסק בסעמי עיר המקלט בכללה.
א. שאלות ודיוקים ברש"י:

(1) לא ד"ה והקרייתם: אין הקריה
אלא לשון הזמנה, וכן הוא
אומר (בר' כ"ז כ'): "וכי הקרה
ה' אלוקיך לפני".

אא למה לא פרט רש"י מלה זו עם
הופעתה לראשונה בספר בראשית
כ"ד י"ב "הקרה נא לפני היום".

(2) כ"ג ד"ה בכל אבן אשר ימות בה:
הכהו

(3) כ"ז ד"ה אין לו דם: הרי הוא
כהורג את המת, טאין לו דם.

(א) מה קשה לו?
אא (ב) הסוה דבריו לראב"ע שמות
כ"ב א' ד"ה אין לו דמים:
אין על הורגו ספיכות דמים.
מדוע לא פרט רש"י כך, שהוא
נראה קרוב יותר לפסוקו של
מקרא?

אא (ג) הסוה דבריו רש"י כאן לדבריו שמות כ"ב א' טם: אין זו רציחה
הרי הוא כמת מעיקרו. כאן למדתך תורה: אם בא להרגך
הסכם להרגו, וזה להרגך בא, שהרי יודע הוא טאין אדם
מעמיד עצמו ורואה שנוטלין ממנו בפניו וטוחק - לפיכך
על מנת כן בא, טאם יעמוד בעל הממון כנגדו - יהרגנו.

- למי מוסבת מלה "לו" לדעת רש"י טם וכאן?
אא - למה אין רש"י מסתפק בפרטו לפסוק שהוא בטמות,
מה ראה צורך לשוב לפרטו במקומנו?

ב. כ"ה ויטב בה עד מות הכהן הגדול
ומקשה אברבנאל: למה חלה יטיבת הרוצח בעיר המקלט במות הכהן הגדול?
ואלה אחדות מחטובות המפרשים:

רשב"ם: לפי פסוקו כל ימי הסופט הגדול, דוגמת (יטעיה יד' י"ז) "אסיריו
לא פתח ביתה".

רמב"ם מו"נ ג פרק מ':
ותלה חזירתו במות האיש אשר הוא הנכבד בבני אדם והאהוב לכל ישראל;
טבה חנוה דעת הגואל אשר נהרג קרובו, טזה ענין טבעי לאדם, כל מי
שתקראתו צרה - כשתבוא גם כן לזולתו כיוצא בה או גדולה ממנה, ימצא
נחמה בזה על מקרהו, ואין במקרה מות בני אדם אצילנו יותר גדול
ממיחת כהן גדול.

עקדת יצחק:
מפני שעיר מקלטו היא תחת ממסלת הכהן הגדול בכלל כל ערי הלויים והם
נחונים לו לכל עבודת הבית... וכטבא הרוצח לשם, זכה בו אדוני הארץ
להיות כאחד מבני עירו לכל צרכי העיר: מטיה ועבודותיה, וראתה התכמה
האלוקית שלא ימשול בו רק ימי מלך אחד. ולזה במות הכהן שהוא מלך עליהם
יטוב אל אחוזתו.

ספורנו:

כבר באר שהגלות היא על הסוג, ובהיות מיני השגנות בלתי שוות, כי
מהן קרובות לאונס ומהן קרובות אל המזיד, נתן לגלות זמן בלתי שוה בכל
השוגנים, כי מהם שמהיה שגנתו מעט קודם מיתת הכהן ומהן שימות הרוצח
בגלות קודם שימות הכהן; וזה במשפט האל ית' היודע ועד, טיענוש את
השוגג כפי מדרגת שגנתו כאמרו (שמות כ"א) "והאלוקים אנה לידו"

סד"ל:

הנכון כדברי ספורנו ואפשר לומר קרוב למה שכתב בעל מנחה כלולה:
כדי שיהיה הכהן הגדול החדש אהוב לעם, ותרבה השמחה בקומו כי יטובו
הגולים לארצם...

(1) מה ההבדל בין גישותיהם?

אא (2) לשם מה הביא רשב"ם יטעיה י"ז י"ז?

אא (3) מה כונת ספורנו בהסענו על שמות כ"א י"ב?

(4) מהי חולשת חטובתו של בעל מנחה כלולה?